13/03/2024

Τετάρτη της Τυρινής

/ Πνευματικά Αποσπάσματα

«Βρωμάτων νηστεύουσα ψυχή μου, και παθών μη καθαρεύουσα, μάτην επαγάλλη τη ατροφία· ει μη γαρ αφορμή σοι γένηται προς διόρθωσιν, ως ψευδής μισείται παρά Θεού, και τοις κακίστοις δαίμοσιν ομοιούσαι, τοις μηδέποτε σιτουμένοις· μη ούν αμαρτάνουσα, την νηστείαν αχρειώσης, αλλ' ακίνητος, προς ορμάς ατόπους μένε, δοκούσα παρεστάναι εσταυρωμένω τω Σωτήρι, μάλλον δε συσταυρούσθαι, τω διά σε σταυρωθέντι, εκβοώσα προς αυτόν· Μνήσθητί μου Κύριε, όταν έλθης εν τη βασιλεία σου» (Απόστιχα των Αίνων, Ιδιόμελον, ήχος α΄).

(Ψυχή μου, με το να νηστεύεις από φαγητά, αλλά να μη καθαρίζεσαι από τα πάθη σου, μάταια χαίρεσαι που δεν τρως. Διότι αν η νηστεία δεν σου γίνεται αφορμή για διόρθωσή σου, προκαλεί την αποστροφή του Θεού ως ψεύτικη, κι εσύ γίνεσαι όμοιος με τους δαίμονες, οι οποίοι δεν σιτίζονται καθόλου. Μην εξαχρειώσεις λοιπόν τη νηστεία με τις αμαρτίες σου, αλλά μένε ακίνητος, χωρίς να στρέφεσαι προς τις άτοπες ορμές. (Κι αυτό θα το καταφέρεις) με τη σκέψη ότι βρίσκεσαι μπροστά στον Εσταυρωμένο Σωτήρα Χριστό, ή μάλλον ότι είσαι σταυρωμένος μαζί μ' Εκείνον που σταυρώθηκε για σένα, φωνάζοντας δυνατά προς Αυτόν: Μνήσθητί

μου, Κύριε, όταν έλθης εν τη Βασιλεία Σου).

Το συγκεκριμένο τροπάριο είναι από τα πιο συγκλονιστικά όλου του Τριωδίου. Ο υμνογράφος με κρυστάλλινη διαύγεια και αμεσότητα, με προφητική δύναμη που θυμίζει τους παλαιούς μεγάλους Προφήτες της Παλαιάς Διαθήκης, τονίζει τον αληθινό χαρακτήρα της νηστείας, η οποία όχι μόνον δεν εξαντλείται στον περιορισμό των τροφών ή και στην αποχή από αυτές, αλλά γίνεται αποδεκτή ακριβώς στον βαθμό που οδηγεί στη διόρθωση της ζωής του ανθρώπου, ως απομάκρυνση και κάθαρσή του από τα ψεκτά πάθη του εγωισμού και της φιλαυτίας• που θα πεί ότι, αφού διορθώνει τον άνθρωπο, γίνεται το μέσον για στροφή του προς τον Θεό, άρα προς απόκτηση περισσότερης αγάπης. Αν δεν κατανοηθεί έτσι η νηστεία του πιστού, τότε αφενός προκαλεί την αποστροφή του Θεού ως ψεύτικη και φαρισαική, αφετέρου εξομοιώνει τον άνθρωπο με τους ίδιους τους δαίμονες, αφού κι εκείνοι απέχουν ολιωσδόλου από φαγητά.

Τι προτείνει λοιπόν ο υμνογράφος ως στόμα της Εκκλησίας; Να κρατάει ο πιστός την αληθινή νηστεία, αποφεύγοντας τις αμαρτίες και μένοντας σταθερός σ’ αυτό που έχει κληθεί ως μέλος Χριστού: να είναι πάντα ενώπιον του Εσταυρωμένου, που σημαίνει να βλέπει τον εαυτό του συσταυρωμένο με Εκείνον. Στην πνευματική αυτή κατάσταση το μόνο που απαιτείται είναι να φωνάζει κι αυτός σαν τον ληστή πάνω στον Σταυρό: «Μνήσθητί μου, Κύριε, όταν έλθεις στη Βασιλεία Σου».

Είναι περιττό βεβαίως να σημειώσουμε ότι ο υμνογράφος, μολονότι μας διδάσκει και μας καθοδηγεί, δεν γίνεται καθόλου απόμακρος ή αποκρουστικός, γιατί απευθύνεται πρωτίστως στον εαυτό του και την ψυχή του, οπότε ο λόγος του αποκτά τη δραματική ένταση του πιστού που πάσχει κι αγωνίζεται κατά της αμαρτίας και των διαστροφών της.

pgdorbas.blogspot.com